

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 21.6.2012
COM(2012) 335 final

2012/0163 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega luuakse nende rahvusvaheliste lepingutega loodud investori ja riigi vaheliste
vaidluste lahendamise vahekohtutega, mille osaline on Euroopa Liit, seotud
finantsvastutuse kindlaksmääramise raamistik**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Sissejuhatus

Lissaboni lepinguga on tulnud välismaised otseinvesteeringud liidu ühise kaubanduspoliitika kohaldamisalasse ja seega liidu ainupädevusse. Välismaiseid otseinvesteeringuid käsitlevate rahvusvaheliste lepingute (investeeringute kaitse lepingud) üks peamisi tunnuseid on investori võimalus esitada riigi vastu nõudeid, kui riik on väidetavalt rikkunud investeeringute kaitse kokkulepet (edaspidi „investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine”). Sellise vaidluse toimumise korral tekivad asjaomasele riigile kulud (vaidlusega seotud haldustasud, vahekohtunikele makstavad tasud, advokaatidele makstavad tasud) ja juhul, kui ta kaotab, võidakse nõuda temalt hüvitise maksmist.

EL on juba ühe sellise lepingu osaline, mis hõlmab investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamist (energiaharta leping¹), ja üritab pidada selliste sätete üle läbirääkimisi mitme kokkuleppe raames, mille üle parasjagu või tulevikus läbirääkimisi peetakse. Seega on vaja kaaluda, kuidas toimida selliste vaidluste finantsiliste tagajärgede puhul. Käesoleva määruse otstarve on määrata kindlaks, kuidas selliste tagajärgedega toime tulla.

Käesoleva määruse keskne korralduslik põhimõte on anda investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisest tulenev finantsvastutus osalisele, kes kohaldas vaidlusalust kohtlemist. See tähendab, et kui asjaomast kohtlemist on kohaldanud liidu institutsioonid, siis peaks finantsvastutus lasuma liidu institutsioonidel. Kui asjaomast kohtlemist on kohaldanud Euroopa Liidu liikmesriik, peaks finantsvastutus lasuma sellel liikmesriigil. Ainult juhtudel, kui liidu õigusaktidega nõutakse liikmesriigi meetmeid, peaks finantsvastutus jääma liidule. Selle keskse põhimõtte kindlaksmääramisest tuleneb ka vajadus pöörata tähelepanu sellele, kas ja millistel tingimustel liit või liikmesriik, kes on seda kohtlemist kohaldanud, peaks esinema vastustajana, kuidas korraldada komisjoni ja liikmesriigi koostööd konkreetsetel juhtudel, kuidas käsitleda kokkulepete võimalust ja milliseid mehhanisme on vaja, et tagada tõhus finantsvastutuse jagamine.

Nende lisanduvate aspektide puhul tuleb arvesse võtta ka käesoleva määruse kolme ülejäänud aluspõhimõtet. Esiteks eraldiste tegemine ei tohi kokkuvõttes liidu eelarvet mõjutada, mistõttu kannab liit vaid need kulud, mis tulenevad liidu institutsioonide tegevusest. Teiseks peab mehhanism olema selline, et kolmanda riigi investor ei satuks liidusisese finantsvastutuse korraldamise vajaduse tõttu ebasoodsamasse olukorda. Teiste sõnadega juhul, kui liidu ja liikmesriigi vahel valitseb lahkarvamus, makstakse kolmanda riigi investorile otsusega mõistetud hüvitis ning seejärel käsitletakse finantsvastutuse liidusisest jaotust. Kolmandaks peaks see mehhanism järgima aluslepingute ja Euroopa Liidu Kohtu praktikaga kehtestatud liidu välistegevuse aluspõhimõtteid, eelkõige välistegevuse ühtsuse ja lojaalse koostöö põhimõtteid.

Tuleb märkida, et komisjon nägi vajadust käesoleva määruse järele ette oma teatistes „Euroopa kõikehõlmava rahvusvahelise investeerimispoliitika poole”².

¹ EÜT L 380, 31.12.1994, lk 1.

² KOM(2010) 343 lõplik, lk 10.

Kavandatud määrust on Euroopa Parlament nõudnud sõnaselgelt oma resolutsioonis Euroopa tulevase rahvusvahelise investeerimispoliitika kohta (22. aprillil 2011 vastu võetud resolutsiooni A7-0070/2011 punkt 35). Lisaks palus nõukogu ulatuslikku rahvusvahelist investeerimispoliitikat käsitlevates järeldustes (25. oktoober 2010) komisjonil seda küsimust uurida. Sellele järgnenud arutelud nõukogus, eelkõige seoses asjaomaste läbirääkimissuuniste vastuvõtmisega teatavate praegu läbirääkimistel käsitletavate lepingute jaoks, on kinnitanud nõukogu suurt huvi selle algatuse suhtes.

1.2. Liidu pädevus sõlmida investeringute kaitse lepinguid ja liidu rahvusvaheline vastutus nende lepingute kohaselt

Komisjon on seisukohal, et liidul on ainupädevus sõlmida lepinguid, mis hõlmavad kõiki välisinvesteeringutega, st nii välismaiste otseinvesteeringute kui ka portfelliinvesteeringutega seotud küsimusi.³ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 207 on sätestatud ainupädevus välismaiste otseinvesteeringute valdkonnas. Liidu pädevus portfelliinvesteeringute valdkonnas tuleneb komisjoni arvamuse kohaselt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklist 63. Kõnealuses artiklis on sätestatud, et kapitali liikumine liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel peab olema piiranguvaba. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõikes 2 on sätestatud liidu ainupädevus, kui rahvusvahelisse lepingusse lisatud eeskirjad võivad „mõjutada ühiseeskirju või muuta nende reguleerimisala”. Komisjoni arvamuse kohaselt peavad ka portfelliinvesteeringute küsimused olema liidu ainupädevuses, sest kavandatud eeskirjad, mis kehtivad samamoodi portfelliinvesteeringute suhtes, võivad mõjutada aluslepingu artiklis 63 sätestatud kapitali liikumise ühiseeskirju.

Lisaks on komisjon seisukohal, et liidu pädevus hõlmab kõiki investeeringute kaitse tekstides esitatud standardeid, sealhulgas sundvõõrandamist. Euroopa Kohus on alati otsustanud, et ühises kaubanduspoliitikas kuuluvad liidu pädevusse pärast importimist kehtivad kohustused (st pärast seda, kui kaup on imporditud või teenuseosutaja on tegevust alustanud), isegi kui liikmesriigile jääb õigus võtta vastu riigisiseseid eeskirju⁴. Seega on kindlaks kujunenud, et liidu pädevus kaubavahetuses ei piirdu piiridel võetavate meetmetega, nagu tollitariifid ja impordikvoodid, vaid hõlmab ka impordijärgseid küsimusi, nagu võrdse kohtlemise ja enamsoodustusrežiimi võimaldamine seoses maksude ja muude siseriiklike õigus- ja haldusnormidega⁵ või tehnilistest eeskirjadest ja standarditest tulenevate tarbetute kaubandustõkete kaotamine.⁶ Samuti ollakse üksmeelel,⁷ et teenustekaubanduse osas ei ole

³ Samas, lk 8.

⁴ Euroopa Kohtu arvamus 1/94 [1994] EKL I-5267, eelkõige punktid 29, 32 ja 33

„32) Madalmaade valitsuse arvamuse kohaselt on ühenduse ja liikmesriikide ühisosalus WTO lepingus põhjendatud, kuna liikmesriikidel on seoses tehniliste kaubandustõkete oma pädevus selle valdkonna teatavate ühenduse direktiivide vabatahtliku laadi tõttu ning kuna selles valdkonnas ei ole täielikku ühtlustamist saavutatud ega kavandatud.

33) Kõnealuse väitega ei saa nõustuda. WTO tehniliste kaubandustõkete leping, mille sätted peavad tagama vaid, et tehnilised eeskirjad ja standardid ning menetlused vastavuse hindamiseks tehniliste eeskirjade ja standarditega ei loo tarbetuid tõkkeid rahvusvahelisele kaubandusele (vt lepingu preambul ja artiklid 2.2 ja 5.1.2), kuulub ühise kaubanduspoliitika alla.”

⁵ Vrd 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT 1994) artikkel I:1 ja artikkel III ja arvamus 1/94, punkt 34.

⁶ Vrd WTO tehniliste kaubandustõkete lepingu artikkel 2.2 ja arvamus 1/94, punktid 31-33.

⁷ Oma arvamus 1/2008 lükkas Euroopa Kohus tagasi Hispaania väite, et EÜ asutamislepingu artikli 133 kohane ühenduse pädevus teenustekaubanduse osas on piiratud teenustega, mis osutatakse 2.

liidu pädevus piiratud turulepääsu küsimustega, vaid see hõlmab ka selliseid küsimusi nagu võrdne kohtlemine ja enamsoodustusrežiim seoses maksude ja muude siseriiklike õigus- ja haldusnormidega ning teatavaid kohustusi seoses siseriiklike normide halduse ja sisuga. Selle loogika järgi peab liidu pädevus välismaiste otseinvesteeringute ja kapitali liikumise osas hõlmama ka standardeid, mis kehtivad pärast asutamist, sealhulgas võrdne kohtlemine ja enamsoodustusrežiim, õiglane ja erapooletu kohtlemine ja kaitse hüvitiseta sundvõõrandamise vastu.

Lisaks tuleb märkida, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 345 on sätestatud üksnes, et aluslepingud ei mõjuta mingil viisil omandi õiguslikku režiimi liikmesriikides. Aluslepingud, milles on sätestatud investeeringute kaitse, ei mõjuta omandi õiguslikku režiimi, vaid neis nõutakse, et sundvõõrandamise suhtes kehtiksid teatavad tingimused, sealhulgas hüvitise maksmine. Seega ei tähenda artikkel 345 seda, et liidul puuduks pädevus investeeringute kaitse lepingutesse lisatud sundvõõrandamise eeskirjade osas. Lisaks on ka välja kujunenud, et pädevus kehtestada ja hallata vaidluste lahendamise sätteid käib kaasas eeskirjade reguleerimisest hõlmava aluspädevusega.⁸

Sellest järeldub, et kui tegemist on üksnes liidu sõlmitud lepinguga, siis on üksnes liit see, keda investor võib kohtusse kaevata. See kehtiks isegi juhul, kui kohtlemine, mis vaidlustatakse investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise käigus, on kohtlemine, mida ei kohalda liit, vaid liikmesriik. Juhul kui nii Euroopa Liit kui ka liikmesriigid on lepingu osalised ning on vaja otsustada, kes vastutab rahvusvahelise õiguse seisukohast konkreetse meetme puhul, on komisjon seisukohal, et seda ei otsusta õigussätte autor, vaid otsus tehakse selle põhjal, kelle pädevusse kuulub aluslepingu kohaselt asjaomaste rahvusvaheliste eeskirjade reguleerimisese. Sellest vaatenurgast ei ole oluline, et liikmesriigil on siseturu eeskirjade alusel pädevus, mis lubab tal riigisisest sfääri õiguslikult reguleerida.

Seda loogikat on kinnitanud Euroopa Kohtu praktika. Näiteks võttis kohus arvamuses 1/91 järgmise seisukoha (rõhutus lisatud):

Väljend „lepinguosalised” on määratletud lepingu artikli 2 punktis c. Ühenduse ja tema liikmesriikide puhul hõlmab see sõltuvalt juhtumist ühendust ja liikmesriike või ühendust või liikmesriike. Milline neist kolmest võimalusest valida, tuleb järeldada iga juhtumi puhul lepingu asjaomastest sätetest ning ühenduse ja liikmesriikide vastavatest pädevustest, nagu need tulenevad EMÜ asutamislepingust ja ESTÜ asutamislepingust.⁹

Rahvusvahelises kontekstis on rahvusvahelise õiguse komisjon tunnustanud võimalust, et rahvusvahelise organisatsiooni ja selle liikmete vahel võivad kehtida erieeskirjad. Rahvusvaheliste organisatsioonide vastutust käsitlevate artiklite eelnõude koostamise käigus

teenuste osutamise viisi kohaselt (st piiriülesed teenused). Euroopa Kohus leiab, et Nice'i lepingu kohaselt hõlmab EÜ asutamislepingu artikkel 133 ka kolme ülejäänud GATSis määratletud teenuste osutamise viisi, sealhulgas teenuste osutamine kaubandusliku kohaloleku asutamise kaudu (3. teenuste osutamise viis). Vt arvamus 1/2008, punktid 120-123. Pealegi ei osutata arvamuses 1/2008 sellele, et EÜ ainupädevusse kuuluvate sektorite puhul ei laieneks selline pädevus võrdse kohtlemise kohustustele.

⁸ Euroopa Kohtu arvamus 1/91 [1991] EKL I-060709

⁹ Arvamus 1/91, punkt 33.

on rahvusvahelise õiguse komisjon teinud kindlaks, et teatavas olukorras ei pruugi vastutust käsitlevad eeskirjad olla kohaldatavad või neid võib olla vaja muuta.¹⁰

Kuigi eespool nimetatud põhjustel kannab põhimõtteliselt liit rahvusvahelist vastutust ühenduse pädevusse kuuluvate sätete rikkumise eest, on ühenduse õiguse seisukohast võimalik näha ette finantsvastutuse jagamine liidu ja liikmesriikide vahel. Allpool punktis 1.3 kirjeldatu kohaselt leiab komisjon, et iga liikmesriik kannab finantsvastutust oma tegevuse eest, juhul kui sellist tegevust ei nõuta liidu õigusaktidega.

Samamoodi peaks eespool nimetatud põhjustel põhimõtteliselt liit esinema vastustajana kõikides vaidlustes, mis käsitlevad liidu ainupädevusse kuuluva rahvusvahelise lepingu sätte väidetavat rikkumist, isegi kui selline rikkumine tuleneb liikmeriigi tegevusest, kuid Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 2 lõikes 1 sõnaselgelt sätestatu kohaselt on asjakohastel tingimustel võimalik volitada liikmesriiki esinema vastustajana, sest kui liit peaks kõikide nõuete puhul esinema vastustajana, võib see märkimisväärselt koormata (ka ajutiselt) liidu eelarvet ja ressursse. Seega selle asemel, et luua mehhanismid, mille puhul kohaldatakse rangelt pädevuse eeskirju, on asjakohasem üritada leida pragmaatilised lahendused, mis tagavad investorile õiguskindluse, ning näha ette kõik vajalikud mehhanismid, mis võimaldavad sujuva vahekohtumenetluse ja kokkuvõttes finantsvastutuse asjakohase jaotuse. Nagu allpool punktis 1.4 selgitatud, on komisjon seisukohal, et liikmesriikidel peaks olema lubatud esineda vastustajana, et kaitsta iseenda tegevust, välja arvatud teatavas olukorras, kus liidu huvi nõuab teisiti. Seda tehes tuleb samas tagada välistegevuse ühtsuse põhimõtte järgimine.

1.3. Finantsvastutuse jaotamine

Nagu eespool kirjeldatud, põhjustab investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine kulusid mõlemale asjaosalisele nii tasude kui ka lõpliku otsusega mõistetud hüvitise kujul. Oluline on hoida investori ja riigi vahekohtu nõude menetlemise ja haldamise küsimust lahus finantsvastutuse jagamise küsimusest. See on vajalik, et tagada kulude õiglane jaotamine nii, et ELi eelarvet ja seega ka asjaomase nõudega mitteseotud liikmesriikide eelarveid ei koormataks kuludega, mis on seotud ühe liikmeriigi kohaldatud kohtlemisega. Seega olenemata sellest, kas vahekohtus esineb vastustajana liit või liikmesriik, tuleks kõikide kuludega seotud finantsvastutus määrata investori kaebuse kohtlemise päritolu järgi. Seega kui investori kritiseeritava kohtlemise ainsaks allikaks on üks liikmesriik, peaks asjaomane liikmeriik kandma vaidluse lahendamise kulusid. Kui kohtlemine, mille kohta investor on esitanud kaebuse, on saanud alguse liidu institutsioonidest (sealhulgas ka juhul, kui asjaomane liikmesriik on võtnud vastu liidu õigusaktidega nõutud meetme), peaks finantsvastutust kandma liit. Samuti tuleks otsus vaidluse käsitlemise nõude osas kokkuleppe saavutamise ja kokkuleppe põhjal makstava hüvitisega seotud vastutuse kohta tavaliselt teha kohtlemise lähtekoha järgi.

Kuigi finantsvastutuse jagamine liidu ja liikmesriigi vahel võib põhjustada keerukaid kaalutlusi, ei tohiks liidu ja liikmesriigi vahelised lahkarvamused kahjustada nõude esitanud investori huve. Seetõttu tuleks tagada, et lõpliku otsusega mõistetud hüvitis makstakse investorile viivitamata, olenemata otsustest finantsvastutuse jagamise kohta. Et vältida liidu eelarve tarbetut koormamist, tuleks ette näha liidu eelarvesse tehtavad perioodilised maksed,

¹⁰ Vt 30. mai 2011. aasta dokumendi A/CN.4/L.778 artikkel 64 ja rahvusvahelise õiguskomisjoni aruanne, 61. istung (A/64/10), lk 173–175.

mis katavad vahekohtukulud, samuti see, et asjaomane liikmesriik teeb viivitamata tagasimakse liidu eelarvesse.

1.4. Liidu ja liikmesriikide rollid vaidluste korraldamise raames

Mis puutub liidu ja liikmesriikide vahel rollide jagamise seoses vaidluste korraldamisega liidu osalusega lepingute raames, eristatakse käesolevas ettepanekus kolme erinevat olukorda.

Esimeses olukorras esineks liit vastustajana, kui kohtlemist, mis on väidetavalt lepinguga vastuolus, kohaldab üks või mitu liidu institutsiooni. Liit võtab endale sellistel juhtudel täieliku finantsvastutuse.

Teises olukorras esineks liit vastustajana, kui asjaomast kohtlemist kohaldab liikmesriik. Sellistel juhtudel võtab liikmesriik endale täieliku finantsvastutuse. Selles olukorras peab liikmesriik hoidma komisjoni kursis juhtumiga seotud arengutega ja lubama anda komisjonil teatavates küsimustes juhiseid.¹¹

Kolmandas olukorras esineb liit vastustajana kohtlemise käsitlemises, mida on kohaldanud liikmesriik. See esineb juhtudel, kui liikmesriik on otsustanud vastustajana esinemisest loobuda. See võib ette tulla ka juhul, kui komisjon leiab, et liidu õiguse küsimused on asjaga seotud sellisel määral, et liidul võib olla täielik või osaline finantsvastutus. See kehtib ka juhul, kui komisjon leiab, et liidu seisukoht on vajalik, et tagada välistegevuse ühtsus, sest on tõenäoline, et sarnaseid nõudeid esitatakse ka teiste liikmesriikide vastu või kuna vaidlus tõstatab lahendamata õigusküsimusi, mis tõenäoliselt korduksid ka muude vaidluste puhul. Liitu esindab komisjon kui välissuhetes esindaja Euroopa Liidu lepingu artikli 17 kohaselt.

Komisjonile on selge, et kui liit esineb vastustajana seoses kohtlemisega, mida on kohaldanud liikmesriik, on vaja tagada väga tihe koostöö asjaomase liikmeriigiga. See hõlmab menetluse algusest kuni selle lõpuni tihedat koostööd kaitsmise ettevalmistamises. Seega tuleb jagada üksteisega dokumente ja liikmesriikide esindajad peaksid kuuluma liidu delegatsiooni. Kuid selliste esindajate jaoks konkreetse rolli määratlemine ärakuulamistes või individuaalsete kirjade esitamise lubamine looks liiga jäiga süsteemi ja see võib tuua raskusi liidu välisesinduse ühtsuse tagamisega. Kuna komisjonile on seepärast väga tähtis tagada tihe ja tõhus koostöö, ei tohiks käesolev määrus sisaldada selliste elementide üksikasju ning selles tuleks täpsustada vaid liidu ja liikmesriikide vahelise tiheda koostöö põhimõtte.

Komisjon uuris käesoleva ettepaneku ettevalmistamise käigus mitteametlikel konsultatsioonidel mitut muud võimalust. Üks selline võimalus oli mehhanism, mille puhul liit ja asjaomane liikmesriik esineks kaasvastustajatena. Siiski ei sobi komisjoni arvates selline mehhanism eriti hästi investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise jaoks. Esiteks ei taga see asjaomase liikmesriigi ja liidu vahel finantsvastutuse jaotamise asjakohast mehhanismi. Kui liikmesriik maksaks otsusega mõistetud hüvitise ja taotleks seejärel Euroopa Liidult tagasimakset, püüdes ise otsustada, milliseid elemente on nõutud liidu õigusaktide kohaselt, ei oleks see eelarvemenetlust silmas pidades ei järjekindel ega tõhus, ka ei tunnustataks nii komisjoni rolli liidu õiguse rakendamises. Teiseks võib see põhjustada nõuete vastu kaitsmises vastuolusid, kui kumbki kaasvastustaja esitab vastuolulisi või lahknevaid väiteid. See oleks vastuolus Euroopa Liidu Kohtu kehtestatud välistegevuse ühtsuse

¹¹ Nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel sõlmitud investeeringuid käsitlevate kahepoolsete lepingute jaoks, artiklis 13 [2010/197 COD].

põhimõttega. Kolmandaks võib see olukorras, kus kaks kaasvastustajat annavad kohtus kõnealuses küsimuses lahknevad seisukohad, lõppeda sellega, et kohus peab tegema otsuse pädevuse jagamise kohta liidu ja liikmesriikide vahel; tuleb vältida olukorda, kus kolmas isik esitab arvamuse täielikult ELi sisese küsimuse kohta. Olukorras, kus nõude vastu kaitsmine on edukas ja vastustajale hüvitatakse kohtukulud, ei ole tõenäoline, et kohus lubaks kulud hüvitada nii liidule kui ka liikmesriigile. Ei ole vastuvõetav, et võimalikke kulusid, mis liidule hüvitatakse, vähendatakse selleks, et katta kaasvastustajast liikmesriigi kantud kulusid (või vastupidi). Tagajärg on see, et liidu eraldatud rahalisi vahendeid ei tagastataks täielikult ning seega ei oleks võimalik tagada liidule toimingute osas eelarve neutraalsust.

1.5. Liidu kahjuks tehtud otsuste tunnustamine ja täitmine

Samuti on vaja sätestada eeskirjad sellises olukorras toimimiseks, kus ELi peetakse vastutavaks. Kuna Euroopa Liit on või saab selliste lepingute osaliseks, kehtib Euroopa Liidu suhtes rahvusvaheline kohustus aktsepteerida kõiki enda vastu esitatud otsuseid. Euroopa Liit täidab seda kohustust.

Kui investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine põhineb vahekohtul, siis enamikus riikides, sealhulgas Euroopa Liidu liikmesriikides, põhinevad investeringutega seotud otsused asjakohastel vahekohtu käsitlevatel õigusaktidel. Need põhinevad sageli omakorda kas 10. juunil 1958. aastal New Yorgis sõlmitud välisriigi vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise konventsioonil, või ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni (UNCITRAL) rahvusvahelise kaubandusarbitraaži 1985. aasta tüüpseadusel (Model Law on International Commercial Arbitration of 1985) (muudetud 2006).¹² Riikide ja muude riikide kodanike vaheliste investeringuvaidluste lahendamise konventsioonis (Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States – ICSID Convention) on investeringuvaidluste lahendamiseks ette nähtud spetsiaalne platvorm. Selle artikli 54 lõikes 1 on sätestatud:

Iga lepinguosaline riik tunnistab käesoleva konventsiooni kohaselt tehtud otsust siduvaks ja täidab selle otsusega kehtestatud rahalised kohustused oma territooriumil, nagu oleks tegemist kõnealuse riigi kohtu lõpliku otsusega. Föderaalse põhiseadusega lepinguosaline riik võib täita sellist otsust oma föderaalsetes kohtutes või nende vahendusel ning võib ette näha, et sellised kohtud käsitlevad vahekohtuotsust, nagu oleks see föderaalse struktuuriosa kohtu lõplik otsus.

Eeskirjad, mis kehtivad investeringutega seotud otsuste tunnustamise ja täitmise suhtes, on sätestatud ICSID konventsioonis, kui asjaomane vahekohtu menetlus peetakse ICSID konventsiooni eeskirjade kohaselt, muudel juhtudel kehtivad New Yorgi konventsiooni ja riiklike vahekohtu käsitlevate õigusaktide eeskirjad. Komisjoni andmetel on ainult Ühendkuningriigis ja Iirimaa riiklikus õiguses sätestatud erimenetlused ICSID konventsiooni alusel tehtud otsuste käsitlemiseks.¹³

Kõnealused eeskirjad kehtiks vastavalt vahekohtumenetluste suhtes, mis viiakse läbi liidu sõlmitud lepingute kohaselt. Kuigi ei ole registreeritud juhtumeid, kus liit või tema liikmesriigid keeldusid otsust tunnustamast, peaks investor, kui ta peab vajalikuks taotleda otsuse tunnustamist või täitmist, taotlema seda liikmesriikide kohtute kaudu. Kui tahetakse

¹² Nendel õigusaktides on palju sarnasusi.

¹³ Vt Ühendkuningriigi kohta: the Arbitration (International Investment Disputes) Act 1966 ja Iirimaa kohta the Arbitration Act, 1980, (osa Iv).

liidu kahjuks tehtud otsuse täitmist, kohaldatakse protokoll nr 7 (Euroopa Liidu privileegide ja immuuniteetide kohta) artiklit 1:

Liidu omandi ja vara suhtes ei kehti Euroopa Kohtu loata ükski haldus- ega õiguslik piirang.

See tähendab, et investor võib olla sunnitud minema Euroopa Liidu Kohtusse, kui vahekohtuotsuse täitmist taotletakse liidu varade suhtes. Komisjon arvab, et Euroopa Kohus kohaldaks sellistes olukordades riikliku puutumatuse standardpõhimõtet, mille tulemusena olukord liidus oleks võrreldav olukorraga muudes riikides, sealhulgas Euroopa Liidu liikmesriikides, kus kehtiks riikliku puutumatuse rahvusvaheline põhimõte.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA TOIMUNUD KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Käesoleva ettepaneku kohta ei ole tehtud mõjuhinnangut. Selle põhjuseks on asjaolu, et määrus ei sisalda sätteid investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise kohta, millest omakorda võib tuleneda vajadus alustada vahekohtumenetlust või tekkida kohustus maksta hüvitist. Nii palju kui on võimalik analüüsida selliste sätete võimalikke mõjusid, tehakse seda asjaomaste lepingute mõjuhinnangus. Punkt 4 sisaldab siiski mõningaid selgitusi tõenäoliste eelarveliste mõjude kohta.

Komisjon pidas käesoleva ettepaneku ettevalmistamise käigus liikmesriikide esindajate ja Euroopa Parlamendiga mitu koosolekut. Lisatud ettepanekus on nendel koosolekutel väljendatud seisukohti hoolikalt arvesse võetud.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

3.1. Õiguslik alus

Ettepanek põhineb Euroopa liidu toimimise lepingu artikli 270 lõikel 2, millega on kehtestatud liidu ainupädevus ühise kaubanduspoliitika, sealhulgas välismaiste otseinvesteeringute alal.

3.2. Ettepaneku kokkuvõte

Kavandatava määrusega luuakse finantsvastutuse jagamise raamistik nende lepingute kohaselt läbi viidud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamiseks, milles liit on osaline.

3.2.1. I peatükk: Üldsätted

Käesolevas peatükis sätestatakse kavandatud määruse reguleerimisala ja määratletakse kasutatud mõisted. Kavandatud määrust kohaldatakse kolmanda riigi investori algatatud vaidluste lahendamise suhtes, mis viiakse läbi nende lepingute kohaselt, milles liit on osaline. See ei kehti selliste investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise suhtes, mis käsitlevad investeeringute kaitse sätteid, sest need ei käsitle rahalise hüvitise võimalust. Hüvitise saamist soovivale riigile tuleks asjaomased nõuded tema investoritelt üle kanda.

3.2.2. II peatükk: Finantsvastutuse jaotamine

Käesolevas peatükis sätestatakse, millisel alusel määratakse vaidluse käsitlemise nõudest tulenev finantsvastutus liidule, liikmesriigile või mõlemale.

Peamine jaotusalus on investori kaevatud kohtlemise päritolu. Kui kohtlemise aluseks on liidu õigusakt, kannab finantsvastutust liit. Kui kohtlemine lähtub liikmesriigi tegevusest, kannab finantsvastutust liikmesriik, kui kohtlemist ei ole nõutud liidu õigusaktiga. Siiski peaks liikmesriik kandma finantsvastutust liidu õigusaktidega nõutava kohtlemise eest, kui see oli vajalik liidu õiguse eelneva rikkumise korrigeerimiseks.

Juhtudel, kui finantsvastutus on määratud liikmeriigile, võib komisjon võtta vastu õigusakti, milles kõnealune määramine sätestatakse.

Kõnealustest jaotusalustest olenemata kannab finantsvastutust liikmesriik, kui ta otsustab nõustuda võtma finantsvastutuse, mis tuleneb nõudest, mille puhul liit on vastustaja või esineb nõude vastustajana või otsustab nõude kokkuleppe teel lahendada.

Kui liikmesriik võtab vastu nõudest tuleneva finantsvastutuse, võivad liikmesriigid ja komisjon leppida kokku mehhanismi vahekohtu kulude ja otsusega mõistetud hüvitise maksmiseks. Komisjon teatab vahekohtule ja investorile, et liikmeriik on kohustunud võtma finantsvastutuse.

3.2.3. III peatükk: Vaidluste menetlemine

Käesolevas peatükis sätestatakse põhimõtted, mis on seotud selliste kohtlemistega, mida on kohaldanud kas täielikult või osaliselt liit või liikmesriik.

Käesoleva peatüki 1. jaos sätestatakse, et liit esineb vastustajana, kui vaidlus puudutab liidu kohaldatud kohtlemist.

2. jaos käsitletakse olukorda, kus vaidlus on täielikult või osaliselt seotud liikmesriigi kohaldatud kohtlemisega. Komisjon teavitab asjaomast liikmesriiki niipea, kui ta saab teada, et investor on investeringute kaitse lepingu sätete kohaselt konsultatsioone taotlenud. Liikmesriik võib osaleda konsultatsioonidel ja esitab komisjonile kogu olulise teabe.

Niipea kui komisjon või liikmesriik saab investorilt investeringute kaitse lepingu sätete kohaselt teate vahekohtumenetluse algatamise kohta, teavitavad nad sellest üksteist. Liikmesriik võib esineda vahekohtus vastustajana, kui komisjon ei otsusta, et vastustajana peaks esinema liit või kui liikmesriik ise soovib, et liit seda teeks. Komisjon võib teha otsuse, et liit esineb vastustajana, kui:

- a) on tõenäoline, et liit peab kandma vähemalt teatava osa nõude finantsvastutusest;
- b) vaidlus on seotud ka liidu kohaldatud kohtlemisega;
- c) on tõenäoline, et samasuguseid nõudeid esitatakse teiste liikmesriikide kohaldatud kohtlemiste vastu; või
- d) on tõenäoline, et nõudega tulevad esile lahendamata õiguslikud küsimused;

Kui liit esineb vastustajana, peab asjaomane liikmesriik andma komisjonile kogu vajaliku abi ja ta võib kuuluda vahekohtumenetlustes liidu delegatsiooni. Komisjon hoiab liikmesriike vahetult kursis kõikide menetluse oluliste sammudega, teeb liikmesriigiga tihedat koostööd ja konsulteerib liikmesriigiga regulaarselt.

Kui liikmesriik esineb vastustajana, peab ta esitama komisjonile kõik menetlusega seotud dokumendid ja võimaldama komisjonil kuuluda vahekohtu menetluses liikmesriigi delegatsiooni. Liikmesriik hoiab komisjoni kõikide menetluse oluliste sammudega vahetult kursis ja temalt võidakse nõuda teatava seisukoha vastuvõtmist enda kaitsmisel nõude vastu, kui tegemist on liidu huviga.

3.2.4. IV peatükk: Kokkulepped

Kui komisjon leiab, et üksnes liidu kohaldatud kohtlemisega seotud nõude puhul kaitstakse liidu huve kõige paremini kokkuleppe saavutamise, võib ta võtta vastu otsuse kokkuleppe heakskiitmiseks. Kõnealune otsus võetakse vastu määrusega (EL) 182/2011¹⁴ loodud kontrollimenetlusega.

Kui komisjon leiab, et liikmesriigi või nii liikmesriigi kui ka liidu kohaldatud kohtlemisega seotud nõude vastu kaitstakse liidu huve kõige paremini kokkuleppe saavutamise, konsulteerib komisjon asjaomase liikmesriigiga. Kui liikmesriik nõustub kokkuleppega, peab ta püüdma komisjoniga kokkuleppe läbirääkimiste ja rakendamise elementide osas kokku leppida. Komisjon võib otsustada kokkuleppe saavutamise kasuks, isegi kui asjaomane liikmesriik oma nõusolekut ei anna, kui komisjon leiab, et liidu huvi on ülekaalukas. Kokkuleppe saavutamise tingimustes lepitakse kokku kontrollimenetluse kohaselt.

Kui nõue käsitleb kohtlemist, mida on kohaldanud üksnes liikmesriik, võib liikmesriik lahendada vaidluse tingimusel, et:

- a) liikmesriik nõustub kokkuleppes tuleneva finantsvastutusega;
- b) vaidluse lahendamise kokkulepe on jõustatav vaid asjaomase liikmesriigi suhtes;
- c) vaidluse lahendamise tingimused sobivad kokku liidu õigusega ja
- d) puudub ülekaalukas liidu huvi.

Liikmesriik konsulteerib komisjoniga, kes otsustab 90 päeva jooksul, kas eespool nimetatud tingimused on täidetud.

3.2.5. V peatükk: Lõplike otsuste ja kokkuleppe hüvitiste maksmine

Kui asjaomane liikmesriik on esinenud vastustajana, vastutab ta kõnealuse kaebusega seotud lõplike otsuste ja kokkulepete põhjal hüvitiste maksmise eest.

Kui liit on esinenud vastustajana, maksab ta investorile lõpliku otsusega mõistetud hüvitise asjaomasest lepingus sätestatud eeskirjade kohaselt, kui liikmesriik ei ole võtnud vaidluse eest

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 182/2011, 16. veebruar 2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

finantsvastutust endale. Juhtudel, kui on saavutatud kokkulepe, maksab komisjon kokkuleppel põhineva summa vaidluse lahendamise kokkuleppes sätestatud eeskirjade kohaselt.

Kui komisjon leiab, et kogu lõpliku otsusega mõistetud või kokkuleppel põhinev summa või osa sellest peaks maksma liikmesriik, kes ei ole võtnud endale finantsvastutust, konsulteerib ta asjaomase liikmesriigiga. Kui komisjon ja liikmesriik ei suuda jõuda selles küsimuses kokkuleppele, võtab komisjon vastu otsuse, milles sätestatakse kõnealuse liikmesriigi makstav summa. Liikmesriik maksab hüvitise koos intressidega liidu eelarvesse kolme kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevast. Kui liikmesriik ei nõustu komisjoni määratud finantsvastutusega, esitab ta vastuväite. Kui komisjon ei nõustu liikmesriigi vastuväitega, võtab ta vastu otsuse, milles palub liikmesriigil maksta hüvitis koos intressidega liidu eelarvesse. Liikmesriik võib siis tugineda Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 263, et taotleda asjaomase otsuse tühistamist. Pärast seda teeb selles küsimuses otsuse Euroopa Liidu Kohus käesoleva määruse kohaselt. Selle menetlusega ei tohiks ette näha võimalust liikmesriikide kontrolliks komisjoni otsuse üle. See on otsus, mida kohaldatakse ainult ühe liikmesriigi suhtes ning liikmesriikidel ei tohiks olla poliitilist kontrolli selle üle, kuidas komisjon kohaldab määruises sätestatud standardeid. Kriteeriumide range ja objektiivne kohaldamine on määruse nõuetekohase kohaldamise seisukohast olulise tähtsusega. Kui asjaomane liikmesriik peaks taotlema komisjoni otsuse tühistamist Euroopa Liidu Kohtus, on tõlgendamisest huvitatud liikmesriikidel võimalus sekkuda Euroopa Kohtus.

Kui liit esineb vastustajana, maksab vahekohtu kulud liit või liikmesriik vastavalt sellele, kuidas vaidluse finantsvastutus on jaotatud. Komisjon võib võtta vastu otsuse, mille kohaselt peab liikmesriik, kelle suhtes nõue on esitatud, tegema rahalisi makseid liidu eelarvesse, et katta vahekohtu kulude perioodilisi makseid.

4. MÕJU EELARVELE

Asja olemuse tõttu ei ole võimalik esitada täpset teavet investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisega seotud kulude kohta. Need kulud sõltuvad paljudest teguritest, sealhulgas kapitalivoogude mahust, investeerimiskeskonna stabiilsusest jne. Liidu vastutusrisk sõltub ka muidugi selliste lepingute arvust, mille osaliseks ta kokkuvõttes saab. Käesoleva ettepaneku esitamise ajal on liit vaid ühe sellise lepingu osaline, mis sisaldab investori ja riigi vahelise vaidluse lahendamist, kuid parasjagu peetakse läbirääkimisi veel hulga lepingute üle. Seepärast on sellist laadi määruse ettevalmistamisel, millel hakkab olema horisontaalne mõju, võimatu esitada täpseid andmeid tõenäolise eelarvelise mõju kohta. Kuigi täpsete hinnangute tegemise raskust ei tohiks eirata, on võimalik teha täpsem analüüs juhtumipõhiselt mõjuhinnangutes, mis koostatakse konkreetsete lepingute jaoks ja nende kokkulepete kohta tuleks teha järeelhindamine. Raamatupidamisaruanded koostatakse kõigi tulevikus aluslepingu artikli 218 kohaselt sõlmitavate lepingute kohta, mis kuuluvad käesoleva määruse reguleerimisalasse.

On vaja tagada, et ELi üldeelarves on ette nähtud kõik vajalikud elemendid, et katta võimalikud kulud, mis tulenevad lepingutest kolmandate riikidega, sealhulgas investori ja riigi vaidluste lahendamine käesoleva määruse kohaselt. See hõlmab kolme elementi. Kõigepealt tuleb ette näha kõigi vahekohtu ja muude sellega seotud kulude katmine. Teiseks tuleb ette näha vahendid juhtudeks, kus liidult nõutakse hüvitiste maksmist lõplike otsuste või kokkulepete alusel seoses tema institutsioonide tegevusega. Kolmandaks juhtudel, kui liit esineb vastustajana, kuid kokkuvõttes tuleb finantsiliselt vastutavaks pidada asjaomast liikmesriiki, peab liit tegema kõik vajalikud maksed ja seejärel laskma asjaomasel

liikmesriigil need maksed hüvitada. Samuti on vaja ette näha mehhanism, mille raames liikmesriik, kes on võtnud endale nõudega seotud finantsvastutuse, teeb vahekohtu kulude hüvitamiseks perioodilisi makseid ELi eelarvesse. Kõik sellised maksed ja tagasimaksed tehakse eelarverea 20 02 01 (väliskaubandussuhted, sealhulgas juurdepääs kolmandate riikide turgudele) kaudu. Selleks vajalikud sätted on ette nähtud komisjoni ettepanekus 2013. aasta eelarve kohta¹⁵ eespool nimetatud eelarverea eelarveselgituste täiendusena:

„Investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismid, mis on sätestatud rahvusvahelistes lepingutes”

Järgmised kulud on abikõlblikud:

- Vahekohtu kulud, õigusnõustamine ja liidu makstavad tasud, mis tulenevad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 alusel sõlmitud rahvusvaheliste lepingute rakendamisest tekkinud vaidlustest, milles liit on osaline.
- Lõpliku otsuse põhjal või vahekohtu kokkuleppe alusel investorile makse tegemine selliste rahvusvaheliste lepingute raames.

¹⁵ Komisjon võttis selle vastu 25. mail 2012 (COM (2012)300).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse nende rahvusvaheliste lepingutega loodud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise vahekohtutega, mille osaline on Euroopa Liit, seotud finantsvastutuse kindlaksmääramise raamistik

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Lissaboni lepingu jõustumisega on liit omandanud ainupädevuse investeeringute kaitset käsitlevate rahvusvaheliste lepingute sõlmimiseks. Liit on juba lepinguosaline energiaharta lepingus¹, milles on sätestatud investeeringute kaitse.
- (2) Lepingud, milles sätestatakse investeeringute kaitse, sisaldavad tavaliselt investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismi, mis võimaldab kolmanda riigi investoril esitada nõude riigi vastu, kuhu ta on investeeringu teinud. Investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine võib viia otsusega mõistetud rahalise hüvitise maksmiseni. Lisaks tekivad igal juhul seoses vahekohtumenetlusega ja nõude vastu kaitsmisega vältimatult märkimisväärsed kulud.
- (3) Euroopa Liidu Kohtu väljakujunenud kohtupraktika² kohaselt tuleks vaidluse lahendamise alla kuuluva kohtlemise rahvusvahelise vastutuse puhul järgida pädevuse jagunemist Euroopa Liidu ja liikmesriikide vahel. Seega vastutab liit põhimõtteliselt kõikide selliste nõuete vastu kaitsmise eest, milles väidetakse liidu ainupädevusse kuuluva lepingu eeskirjade rikkumist, olenemata sellest, kas käsitletavat kohtlemist on kohaldanud liit ise või liikmesriik.
- (4) Kui kohaldatava kohtlemise rahvusvaheline vastutus lasub liidul, eeldatakse temalt rahvusvahelise õiguse kohaselt, et ta maksab ebasoodsate otsustega mõistetud hüvitised ja kannab vaidluse kulud. Ebasoodne otsus võib tuleneda kas liidu enda kohaldatud kohtlemisest või liikmesriigi kohaldatud kohtlemisest. Seega oleks ebaõiglane, kui otsusega mõistetud hüvitise ja vahekohtu kulud makstaks liidu

¹ EÜT L 69, 9.3.1998, lk 1.

² Euroopa Kohtu arvamus 1/91 [1991] EKL I-60709

eelarvest, kui kohtlemist on kohaldanud liikmesriik. Seepärast tuleb liidu õiguse kohaselt ja ilma, et see piiraks liidu rahvusvahelist vastutust, jagada finantsvastutus liidu ja kohaldatud kohtlemise eest vastutava liikmesriigi vahel käesoleva määrusega kehtestatud kriteeriumide alusel.

- (5) Oma resolutsioonis tulevase ELi rahvusvahelise investeerimispoliitika kohta³ on Euroopa Parlament kutsunud sõnaselgelt üles looma käesolevas määruses sätestatud mehhanismi. Lisaks palus nõukogu ulatuslikku rahvusvahelist investeerimispoliitikat käsitlevates järeldustes (25. oktoober 2010) komisjonil seda küsimust uurida.
- (6) Finantsvastutus tuleks määrata üksusele, kes vastutab kohtlemise eest, mis leitakse olevat vastuolus lepingu asjaomaste sätetega. See tähendab, et liit peaks kandma finantsvastutust, kui asjaomast kohtlemist on kohaldanud liidu institutsioon, asutus või amet. Asjaomane liikmesriik peaks kandma finantsvastutust, kui asjaomast kohtlemist on kohaldanud liikmesriik. Ent kui liikmesriik toimib viisil, nagu on nõutud liidu õigusaktidega, näiteks võttes üle liidu vastu võetud direktiivi, peaks liit kandma finantsvastutust, kui asjaomast kohtlemist nõutakse liidu õigusaktidega. Määrusega on vaja ette näha ka võimalus, et üksikjuhtumi puhul võidakse käsitleda nii liikmesriigi kohaldatud kohtlemist kui ka liidu õigusaktidega nõutud kohtlemist. See hõlmab kõiki meetmeid, mida on võtnud liikmesriigid ja Euroopa Liit.
- (7) Liit, keda esindab komisjon, peaks alati esinema vastustajana, kui vaidlus käsitleb üksnes kohtlemist, mida on kohaldanud liidu institutsioonid, asutused või ametid, nii et liit kannab eespool nimetatud kriteeriumide kohaselt võimalikku vaidlusest tulenevat finantsvastutust.
- (8) Teisest küljest kui liikmesriik kannab vaidlusest tulenevat võimalikku finantsvastutust, on põhimõtteliselt asjakohane lubada sellisel liikmesriigil esineda vastustajana kohtlemise kaitsmisel, mida ta on investori suhtes kohaldanud. Käesolevas määruses sätestatud korra kohaselt on see võimalik. Sellel on märkimisväärne eelis, sest liidu eelarvet ja vahendeid ei koormataks isegi ajutiselt protsessi kulude või asjaomase liikmesriigi vastu tehtud otsusega mõistatud võimaliku hüvitisega.
- (9) Liikmesriigid võivad siiski eelistada, et liit, keda esindab komisjon, esineks vastustajana kõnealust liiki vaidlustes, näiteks tehnilise pädevuse tõttu. Seepärast peaks liikmesriikidel olema võimalus keelduda vastustajana esinemast, ilma et see piiraks nende finantsvastutust.
- (10) Teatavatel tingimustel on liidu huvide asjakohase kaitsmise tagamise eesmärgil oluline, et liit esineb ise vastustajana vaidlustes mis on seotud liikmesriigi kohaldatud kohtlemisega. See võib olla nii eelkõige siis, kui vaidlus on seotud liidu kohaldatud kohtlemisega, kui selgub, et liikmesriigi kohaldatud kohtlemist on nõutud liidu õigusaktidega, kui on tõenäoline, et samasuguseid nõudeid võidakse esitada teiste liikmesriikide vastu või kui juhtum on seotud lahendamata õigusküsimustega, mille lahendamine võib mõjutada võimalikke tulevasi kaebusi teiste liikmesriikide või liidu vastu. Kui vaidlus käsitleb osaliselt liidu kohaldatud või liidu õigusaktidega nõutud kohtlemist, peaks liit esinema vastustajana nõuete puhul, mis käsitlevad liikmesriigi kohaldatud kohtlemist, kui sellist kohtlemist käsitlevad nõuded ei ole vähetähtsad, võttes arvesse sellega seotud võimalikku finantsvastutust ja tõstatatud õigusküsimusi.

³

22. aprilli 2011. aasta resolutsiooni A7 0070/2011 punkt 35.

- (11) Liidule on vaja ette näha võimalus esineda sellises olukorras vastustajana, et tagada liidu, ja seega kõigi liikmesriikide huvide arvessevõtmine. Seda on väljendatud välistegevuse ühtsuse ja koostöökohustuse põhimõtetega, mis on kehtestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikega 3 ja Euroopa Liidu Kohtu väljakujunenud kohtupraktikaga⁴, mida kohaldatakse olenemata aluspädevusest.
- (12) On asjakohane, et komisjon otsustab käesolevas määruses sätestatud raamistiku põhjal, kas vastustajana peaks esinema liit või liikmesriik.
- (13) On vaja sätestada teatav praktiline kord vahekohtu menetluste korraldamiseks vaidlustes, mis käsitlevad liikmesriigi kohaldatud kohtlemist. Olenemata sellest, kas sellistes vaidlustes esineb vastustajana liit või liikmesriik, peaks selle korra eesmärk olema vaidluse parim võimalik haldamine, tagades samas kooskõla välistegevuse ühtsuse ja koostöökohustuse põhimõtetega, mis on kehtestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikega 3 ja Euroopa Liidu Kohtu väljakujunenud kohtupraktikaga⁵. Kui liit esineb vastustajana, peaks selline kord tagama väga tiheda koostöö, sealhulgas teatavatest menetlustoimingutest kohese teatamise, dokumentide esitamise, sagedased konsultatsioonid ja menetluse delegatsioonidesse kuulumise.
- (14) Samamoodi, kui liikmesriik esineb vastustajana on asjakohane, et hoiab komisjoni kursis juhtumi arengutega ja et komisjon saab vajaduse korral nõuda, et vastustajana esinev liikmesriik võtab liidu huvidega seotud küsimustes teatava seisukoha.
- (15) Liikmesriik võib igal ajal nõustuda sellega, et ta võtab finantsvastutuse juhul, kui tuleb maksta hüvitis. Sellisel juhul võivad liikmesriik ja komisjon leppida kokku perioodiliste maksete tegemises kulude katmiseks ja hüvitise maksmise. Selline nõusolek ei tähenda, et liikmesriik nõustub sellega, et vaidlusalune nõue on põhjendatud. Komisjonil peab olema võimalik võtta vastu otsus, millega nõutakse liikmesriigilt, et ta tagab selliste kulude maksmise. Juhul kui vahekohus mõistab otsusega kulud liidu kasuks, peaks komisjon tagama, et kõik kulude ettemaksed hüvitatakse asjaomasele liikmesriigile viivitamata.
- (16) Teatavatel juhtudel võib olla asjakohane saavutada kokkulepe, et vältida kulukat ja tarbetut vahekohtumenetlust. On vaja sätestada kord selliste kokkulepete tegemiseks. Selline menetlus peaks lubama komisjonil, kes tegutseb kontrollimenetluse kohaselt, saavutada juhtumi puhul kokkulepe, kui see on liidu huvides. Kui juhtum on seotud liikmesriigi kohaldatud kohtlemisega, on asjakohane, et komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahel toimuks tihe koostöö ja konsultatsioonid. Liikmesriigile peaks igal ajal jääma vabadus saavutada juhtumi puhul kokkulepe tingimusel, et ta võtab täieliku finantsvastutuse ja et selline kokkulepe on kooskõlas liidu õigusaktidega ega ole liidu huvidega vastuolus.
- (17) Kui otsus tehakse Euroopa Liidu vastu, tuleks selle otsusega mõistetud hüvitis maksta viivitamata. Komisjon peaks kehtestama selliste väljamõistetud hüvitiste maksmise korra, kui liikmesriik ei ole veel finantsvastutust endale võtnud.
- (18) Komisjon peaks pidama tihedaid konsultatsioone asjaomase liikmesriigiga, et saavutada kokkulepe finantsvastutuse jaotamise üle. Kui komisjon otsustab, et

⁴ Euroopa Kohtu arvamus 1/94 [1994] EKL I-5267; komisjon v. nõukogu (FAO), [1996] EKL I-1469

⁵ Euroopa Kohtu arvamus 1/94 [1994] EKL I-5267; komisjon v. nõukogu (FAO), [1996] EKL I-1469

liikmesriik vastutab ja liikmesriik ei nõustu selle otsusega, peaks komisjon maksma otsusega mõistetud hüvitise, kuid adresseerima liikmesriigile otsuse, milles palutakse tal maksta asjaomased summad koos kohaldatava intressiga Euroopa Liidu eelarvesse. Makstav intress tuleks kehtestada [nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, (muudetud kujul)⁶⁾ artikli 71 lõike 4]⁷⁾ kohaselt. Aluslepingu artikli 263 kohaldamine on võimalik juhtudel, kui liikmesriik leiab, et otsus ei täida käesolevas määruses sätestatud kriteeriume.

- (19) Liidu eelarves tuleks ette näha nende kulutuste katmine, mis tulenevad aluslepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud lepingutest, milles on sätestatud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine. Kui liikmesriigil lasub käesoleva määruse kohaselt finantsvastutus, peaks liidul olema võimalik kas asjaomase liikmesriigi osamakseid akumulierida enne asjaomase kulutuse tegemist või teha vastav kulutus kõigepealt ja asjaomane liikmesriik teeb hiljem tagasimakse. Mõlema kõnealuse mehhanismi kasutamine peaks olema eelarvemenetluses võimalik, sõltuvalt sellest, mis on teostatav, eelkõige ajalisest seisukohast. Mõlema mehhanismi puhul tuleks liikmesriigi tehtavaid osamakseid või tagasimakseid käsitleda Liidu eelarve sihtotstarbelise sisetuluna. Kõnealusest sihtotstarbelisest sisetulust tulenevad assigneeringud peaks vastavate kulude katmise kõrval olema kõlblikud ülekandmiseks muudesse liidu eelarve osadesse, millest nähti ette algsed assigneeringud teise mehhanismi raames vastavate kulutuste rakendamiseks.
- (20) Et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused.
- (21) Artikli 12 lõikega 1, artikli 13 lõikega 4 ja artikli 14 lõikega 3 seotud rakendamisvolitusi tuleks täita kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes⁸⁾.
- (22) Nõuandemenetlust tuleks kasutada nende otsuste vastuvõtmiseks, mis käsitlevad vaidluste lahendamist artikli 14 lõike 3 kohaselt, arvestades, et need otsused mõjutavad liidu eelarvet äärmisel juhul vaid ajutiselt, sest asjaomane liikmesriik peab võtma vaidlusest tuleneva finantsvastutuse endale ja kuna määruks on selliste saavutatud kokkulepete vastuvõetavuse kriteeriumid üksikasjalikult sätestatud,

⁶⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁷⁾ Viited asendada viidetega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele Euroopa Liidu aastaelarve suhtes kohaldatavate finantseeskirjade kohta (2010/395(COD)), kui see on vastu võetud.

⁸⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisala

1. Määrust kohaldatakse kolmanda riigi nõude esitaja algatatud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise suhtes, mis viiakse läbi lepingu kohaselt, milles liit on osaline.
2. Teavitamise eesmärgil avaldab komisjon käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvate lepingute nimekirja *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) leping – rahvusvaheline leping, milles liit on osaline ja millega on ette nähtud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine;
- b) vahekohtumenetluse kulud – vahekohtu tasud ja kulud ning esindamise kulud ja kulud, mille vahekohus on nõude esitaja kasuks otsusega välja mõistnud;
- c) vaidlus – nõue, mille nõude esitaja on esitanud Euroopa Liidu vastu lepingu kohaselt ja mille kohta vahekohus teeb otsuse;
- d) investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine – lepingus ette nähtud mehhanism, mille kohaselt nõude esitaja võib esitada nõudeid liidu vastu;
- e) liikmesriik – Euroopa Liidu liikmesriik;
- f) asjaomane liikmesriik – liikmesriik, kes on kohaldanud kohtlemist, mis on väidetavalt lepinguga vastuolus;
- g) finantsvastutus – kohustus maksta rahasumma, mille vahekohus on otsusega välja mõistnud või mille suhtes on kokkuleppe raames kokku lepitud, sealhulgas vahekohtukulud;
- h) kokkulepe – kokkulepe ühelt poolt liidu või liikmesriigi või mõlema ja teiselt poolt nõude esitaja vahel, kusjuures nõude esitaja nõustub rahasumma maksmise eest oma nõuete maksmapanekust loobuma, kaasa arvatud juhul, kui kokkulepe on kajastatud vahekohtu otsuses;

- i) vahekohus – isik või asutus, kes on kokkuleppe raames määratud otsustama investori ja riigi vahelistes vaidlustes;
- j) nõude esitaja – füüsiline või juriidiline isik, kes võib esitada nõude investori ja riigi vahelise vaidluse lahendamiseks lepingu kohaselt või füüsiline või juriidiline isik, kellele nõude esitaja lepingujärgsed nõuded on seaduslikult üle antud.

II PEATÜKK

Finantsvastutuse jaotamine

Artikkel 3

Jaotuskriteeriumid

1. Lepingu kohasest vaidlusest tulenev finantsvastutus jagatakse järgmiste kriteeriumide alusel:
 - a) Liit kannab finantsvastutust, mis tuleneb liidu institutsioonide, asutuste või ametite kohaldatud kohtlemisest;
 - b) asjaomane liikmesriik kannab finantsvastutust, mis tuleneb kõnealuse liikmesriigi kohaldatud kohtlemisest, välja arvatud, kui sellist kohtlemist nõutakse liidu õigusaktidega.

Kui asjaomane liikmesriik peab liidu õigusaktide kohaselt tegutsema, et kõrvaldada varasema õigusakti vastuolu liidu õigusaktidega, kannab ta olenemata esimese lõike punktist b finantsvastutust, välja arvatud juhul, kui sellise varasema õigusakti vastuvõtmist nõuti liidu õigusaktidega.
2. Käesolevas määruses sätestatud juhtudel võtab komisjon vastu otsuse, milles määratakse kindlaks asjaomase liikmesriigi finantsvastutus lõikes 1 sätestatud kriteeriumide kohaselt.
3. Olenemata lõikest 1 kannab asjaomane liikmesriik finantsvastutust, kui:
 - a) asjaomane liikmesriik on võtnud vastu võimaliku finantsvastutuse artikli 11 kohaselt;
 - b) asjaomane liikmesriik esineb vastustajana artikli 8 kohaselt või
 - c) asjaomane liikmesriik saavutab kokkuleppe artikli 12 kohaselt.

III PEATÜKK

Vaidluste korraldamine

1. jagu

Liidu kohaldatud kohtlemist käsitlevate vaidluste korraldamine

Artikkel 4

Liidu kohaldatud kohtlemine

Liit esineb vastustajana, kui vaidlus käsitleb liidu institutsioonide, asutuste või ametite kohaldatud kohtlemist.

2. jagu

Liidu kohaldatud kohtlemist käsitlevate vaidluste korraldamine

Artikkel 5

Liikmesriigi kohaldatud kohtlemine

Käesoleva jao sätteid kohaldatakse vaidluste suhtes, mis käsitlevad täielikult või osaliselt liikmesriigi kohaldatud kohtlemist.

Artikkel 6

Konsultatsioonid

1. Niipea kui komisjon saab nõude esitajalt lepingu sätete kohase taotluse konsultatsioonideks, teatab ta sellest asjaomasele liikmesriigile. Liikmesriik, kes on saanud taotluse konsultatsioonideks või keda sellest on teavitatud, teavitab viivitamata komisjoni.
2. Asjaomase liikmesriigi esindajad kuuluvad konsultatsioonidel osalevasse liidu delegatsiooni.
3. Asjaomane liikmesriik esitab viivitamata komisjonile kogu teabe, mis võib olla juhtumi puhul oluline.

Artikkel 7

Vahekohtumenetluse algatamine

Niipea kui komisjon saab nõude esitajalt teate, milles see väljendab oma kavatsust algatada lepingu sätete kohaselt vahekohtumenetlus, teatab ta sellest asjaomasele liikmesriigile.

Liikmesriik, kes saab nõude esitajalt teate, milles see väljendab oma kavatsust alata vahekohtumenetlus, teatab ta sellest komisjonile.

Artikkel 8

Vastustaja staatus

1. Kui lepinguga on ette nähtud selline võimalus, esineb asjaomane liikmesriik vastustajana, välja arvatud juhtudel, kui tekib järgmine olukord:
 - a) komisjon on teinud lõike 2 kohase otsuse või
 - b) liikmesriik ei ole 30 päeva jooksul alates artiklis 7 osutatud teate saamisest või teavitamisest kirjalikult kinnitanud komisjonile, et ta kavatseb esineda vastustajana.

Kui tekib kumbki punktis a või b osutatud olukord, esineb liit vastustajana.
2. Komisjon võib 30 päeva jooksul alates artiklis 7 osutatud teate saamisest või teavitamisest otsustada, et liit esineb vastustajana, kui tekib üks või mitu järgmist olukorda:
 - a) on tõenäoline, et liit kannab vähemalt osaliselt vaidlusest tulenevat võimalikku finantsvastutust artiklis 3 sätestatud kriteeriumide kohaselt;
 - b) vaidlus käsitleb ka kohtlemist, mida on kohaldanud liidu institutsioonid, asutused või ametid;
 - c) on tõenäoline, et sama lepingu raames esitatakse samasuguseid nõudeid teiste liikmesriikide vastu ja komisjon on kõige sobivam institutsioon tagamaks nõuete vastu tulemusliku ja järjekindla kaitse; või
 - d) vaidluses tõestatakse reguleerimata õigusküsimusi, mis võivad korduda muudes vaidlustes liidu sama või muu lepingu raames, mis käsitleb liidu või teiste liikmesriikide kohaldatud kohtlemist.
3. Komisjon ja asjaomane liikmesriik alustavad pärast artiklis 7 osutatud teate saamist või teavitamist viivitamata konsultatsioonide pidamist juhtumi käsitlemiseks käesoleva artikli kohaselt. Komisjon ja asjaomane liikmesriik tagavad, et lepingus sätestatud tähtaegadest peetakse kinni.
4. Komisjon teatab teistele liikmesriikidele ja Euroopa parlamendile kõikidest vaidlustest, milles käesolevat artiklit kohaldatakse ja kuidas seda kohaldatakse.

Artikkel 9

Vahekohtumenetluse korraldamine liikmesriigi juhtimisel

1. Kui liikmesriik esineb vastustajana, siis see liikmesriik
 - a) esitab komisjonile kõik menetlusega seotud dokumendid;

- b) teatab komisjonile kõikidest olulistest menetlustoimingutest ja peab regulaarselt konsultatsioone ning igal juhul alati siis, kui komisjon seda nõuab; ning
 - c) lubab komisjoni palvel selle liikmetel kuuluda liikmesriiki esindavasse delegatsiooni.
2. Komisjon võib igal ajal nõuda, et asjaomane liikmesriik võtaks teatava seisukoha vaidluses tõstatatud õigusküsimustes või liidu huve puudutava mis tahes muu aspektiga seoses.
3. Kui lepingus või selles viidatud eeskirjades on ette nähtud võimalus vahekohtuotsuses sisalduva õigusliku aspekti tühistamiseks, edasikaebamiseks või läbivaatamiseks, võib komisjon, kui ta leiab, et kokkuleppe järjekindla või korrektse tõlgendamise huvides on see põhjendatud, nõuda liikmesriigilt, et ta esitaks sellise tühistamis-, edasikaebamis- või läbivaatamistaohtluse. Sellises olukorras kuuluvad komisjoni esindajad delegatsiooni ning nad võivad väljendada kõnealuse õigusliku aspektiga seoses liidu seisukohti.

Artikkel 10

Vahekohtumenetluse korraldamine liidu juhtimisel

Järgmised sätted kehtivad kogu vahekohtumenetluse jooksul, kui liit esineb artikli 8 kohaselt vastustajana:

- a) komisjon võtab kõik vajalikud meetmed, et kaitsta asjaomast kohtlemist;
- b) asjaomane liikmesriik osutab komisjonile mis tahes vajalikku abi;
- c) komisjon esitab liikmesriigile kõik menetlusega seotud dokumendid, et tagada võimalikult tulemuslik kaitsmine; ning
- d) komisjon ja asjaomane liikmesriik valmistavad kaitsmise ette tihedas koostöös asjaomase liikmesriigi esindajatega, kellel on õigus kuuluda menetluses liidu delegatsiooni.

Artikkel 11

Finantsvastutuse võtmine asjaomase liikmesriigi poolt, kui liit esineb vastustajana

Kui liit esineb artikli 8 kohaselt vastustajana, võib asjaomane liikmesriik igal ajal võtta vahekohtumenetlusest tuleneva võimaliku finantsvastutuse. Selleks võivad asjaomane liikmesriik ja komisjon teha kokkulepped, mis käsitlevad muu hulgas:

- a) vahekohtumenetlusest tulenevate kulude katmise perioodiliste maksete mehhanisme;
- b) liidu kahjuks tehtud otsusega mõistetud hüvitiste maksmise mehhanisme.

IV PEATÜKK

Kokkulepped

Artikkel 12

Liidu kohaldatud kohtlemist käsitlevate vaidluste lahendamine

1. Kui komisjon leiab, et üksnes liidu kohaldatud kohtlemist käsitleva vaidluse lahendamine on liidu huvides, võib ta artikli 20 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt võtta vastu rakendusotsuse kokkuleppe heakskiitmiseks.
2. Kui kokkulepe võib sisaldada muid toiminguid peale rahasumma maksmise, kohaldatakse selliste toimingute suhtes vastavat menetlust.

Artikkel 13

Liikmesriigi kohaldatud kohtlemist käsitlevate vaidluste lahendamine

1. Kui liit esineb vastustajana vaidluses, mis käsitleb kohtlemist, mida on täielikult või osaliselt kohaldanud liikmesriik, ning komisjon leiab, et vaidluse lahendamine kokkuleppe teel on liidu huvides, konsulteerib ta kõigepealt asjaomase liikmesriigiga. Liikmesriik võib samuti alata selliseid konsultatsioone komisjoniga.
2. Kui asjaomane liikmesriik nõustub vaidlust kokkuleppe teel lahendama, püüab ta teha komisjoniga kokkuleppe, milles on esitatud vaidluses saavutatud kokkuleppe läbirääkimiste ja rakendamise vajalikud aspektid.
3. Juhul kui liikmesriik ei ole vaidluse lahendamise kokkuleppe teel nõus, võib komisjon vaidluse lahendada, kui liidu ülekaalukad huvid seda nõuavad.
4. Saavutatud kokkuleppe tingimused kiidetakse heaks kooskõlas artikli 20 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 14

Liikmesriigi saavutatud kokkulepe

1. Kui liit on vastustaja vaidluses, mis käsitleb üksnes liikmesriigi kohaldatud kohtlemist, võib ta lahendada vaidluse kokkuleppe teel, kui:
 - a) asjaomane liikmesriik nõustub kokkuleppes tuleneva finantsvastutusega;
 - b) kokkuleppe täitmist saab nõuda ainult asjaomaselt liikmesriigilt;
 - c) vaidluse kokkuleppelise lahendamise tingimused sobivad kokku liidu õigusega; ning
 - d) liidul puudub ülekaalukas huvi olla kokkuleppe vastu.

2. Komisjon ja asjaomane liikmesriik võivad alustada konsultatsioone, et hinnata liikmesriigi kavatsust lahendada vaidlus kokkuleppe teel.
3. Liikmesriik teatab komisjonile kokkuleppekorra eelnõust. Komisjoni peetakse kokkuleppekorraga nõustunuks, kui ta 90 päeva jooksul pärast kokkuleppe eelnõust teatamist artikli 20 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt ei otsusta teisiti põhjusel, et kokkulepe ei täida kõiki lõikes 1 sätestatud tingimusi.

V PEATÜKK

Lõplike otsustega mõistetud ja kokkuleppe hüvitiste maksmine

Artikkel 15

Reguleerimisala

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse, kui liit esineb vaidluses vastustajana.

Artikkel 16

Otsusega mõistetud hüvitise ja kokkuleppe hüvitise maksmise kord

1. Nõude esitaja, kellele lõpliku otsusega lepingu kohaselt hüvitis mõisteti, võib esitada komisjonile selle hüvitise maksmise nõude. Komisjon maksab kõik sellised hüvitised lepingus sätestatud vastava ajavahemiku jooksul, välja arvatud siis, kui asjaomane liikmesriik on võtnud finantsvastutuse artikli 11 kohaselt ning sel juhul maksab otsusega mõistetud hüvitise liikmesriik.
2. Kui liidu poolt artikli 12 ja 13 kohaselt heakskiidetud kokkulepe ei ole kajastatud vahekohtuotsuses, võib nõude esitaja esitada komisjonile kokkuleppega seotud maksenõude. Komisjon maksab sellise kokkuleppega seotud hüvitise lepingus sätestatud ajavahemiku jooksul.

Artikkel 17

Menetlus finantsvastutust käsitleva kokkuleppe puudumise korral

1. Kui liit esineb artikli 8 kohaselt vastustajana ja komisjon leiab, et asjaomase, otsusega mõistetud või kokkuleppel põhineva hüvitise peaks kas täielikult või osaliselt maksuma asjaomane liikmesriik artikli 3 lõikes 1 sätestatud kriteeriumide alusel, kohaldatakse lõigetes 2–5 sätestatud menetlust.
2. Komisjon ja asjaomane liikmesriik alustavad viivitamata konsultatsioone, et leppida kokku asjaomase liikmesriigi ja vajaduse korral liidu finantsvastutuse osas.
3. Kolme kuu jooksul alates lõpliku otsusega mõistetud või kokkuleppega seotud hüvitise maksenõude kättesaamisest võtab komisjon vastu asjaomasele liikmeriigile adresseeritud otsuse, milles määratakse kindlaks kõnealuse liikmesriigi makstav summa.

4. Kui asjaomane liikmesriik ei vaidlusta komisjoni otsust ühe kuu jooksul, maksab asjaomane liikmesriik liidu eelarvesse otsusega mõistetud või kokkuleppega seotud hüvitise hiljemalt kolme kuu jooksul pärast komisjoni otsust. Asjaomane liikmesriik on kohustatud maksma intressimäära, mida kohaldatakse muude liidu eelarve võlgnevuste suhtes.
5. Kui asjaomane liikmesriik esitab vastuväite ja kui komisjon liikmesriigi vastuväitega ei nõustu, võtab komisjon kolme kuu jooksul alates liikmesriigi vastuväite kättesaamisest vastu otsuse, milles nõutakse liikmesriigilt komisjoni makstud summa hüvitamist koos intressiga, mida kohaldatakse muude liidu eelarve võlgnevuste suhtes.

Artikkel 18

Vahekohtu kulude ettemaksmine

1. Komisjon võib võtta vastu otsuse, milles nõutakse asjaomaselt liikmesriigilt maksete tegemist liidu eelarvesse seoses vahekohtumenetlustest tulenevate kuludega, kui ta leiab, et liikmesriik on kohustatud maksma otsusega mõistetud hüvitise artiklis 3 sätestatud kriteeriumide alusel.
2. Kui vahekohus mõistab oma otsusega vahekohtuga seotud kulud välja liidult ja asjaomane liikmesriik on teinud vahekohtu kuludega seoses perioodilisi makseid, tagab komisjon, et need kantakse üle ettemaksed teinud liikmesriigile.

Artikkel 19

Liikmesriigi tehtav makse

Liikmesriigi tagasimakset või makset liidu eelarvesse otsusega mõistetud hüvitise või kokkuleppega määratud summa või kulude maksmiseks käsitletakse sihtotstarbelise sisetuluna [nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust,⁹ artikli 18] tähenduses. Seda võib kasutada kulutuste katmiseks, mis tulenevad aluslepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud lepingutest, milles on ette nähtud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine või selliste assigneeringute täiendamine, mis algselt olid ette nähtud otsusega mõistetud hüvitise või kokkuleppega seotud hüvitise või kulude katmiseks.

⁹ Viited asendada viidetega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele Euroopa Liidu aastaeelarve suhtes kohaldatavate finantseeskirjade kohta (2010/395(COD)), niipea kui määrus on vastu võetud

VI PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 20

1. Komisjoni abistab [määrusega [2010/197 COD] loodud investeerimiskokkulepete komitee]. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 21

Aruandlus ja läbivaatamine

1. Komisjon esitab korrapäraste ajavahemike järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse kohaldamise kohta aruande. Esimene aruanne esitatakse hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist. Järgmised aruanded esitatakse iga kolme aasta järel.
2. Komisjon võib koos lõikes 1 osutatud aruandega esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule komisjoni järeldustel põhineva ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 22

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja